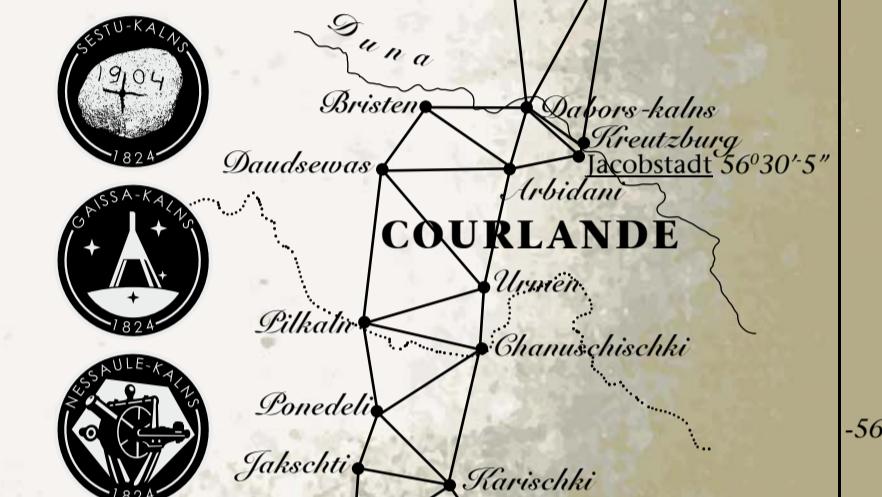

Šajā brošūrā esam iekļauviši informāciju par trīs Vidzemes augstienes vēsturiskajiem Strūves geodēziskā loka punktumiem. Tie ir Sestu-kalns, Gaissa-kalns un Nessaule-kalns. Ap minētajiem F.G.V. Strūves laika vēstures lieciniekiem esam izveidojuši tūrisma maršrutus, kuros celotajos aicinām izteloties 200 gadus senus notikumus, saistītus ar astronomiskiem un geodēziskiem mērķiem, un iepazīt ūdenskrātuves Ērgli, Madonas un Cesvaines apkātrnē.

In this brochure, we have included the information on the three Struve Geodetic Arc points in the Vidzeme Upland: Sestu-kalns – Gaissa-kalns and Nessaule-kalns. We have created three tourist routes around the mentioned historical witnesses of the F.G.V. Struve's time, where travellers are invited to visualize the 200-year-old events, related to astronomical and geodetic measurements, and explore today's cultural space in the area of Ērgli, Madona and Cesvaine.

STRŪVES GEODĒZISKĀS LOKS tūrisma maršruts

STRUVE GEODETIC ARC tourist route

Sestu-kalns – Ērgli Gaissa-kalns – MADONA Nessaule-kalns – CESVAINE

Maršruts NR. 1

"No Strūves līdz GPS"

Maršruts vijas pa grantētu Vidzemes augstienes ceļu ar likumiem, kāpumiem un kritumiem. Maršruts tiek apskaitīti dažādā geodēziskā tīkla punkti, kuri ierīkoti laikā no 1824.gada līdz mūsdienām un ar dažādām geodēziskām metodēm. Geodēziskie punkti atrodas mums visapkārt – ie-mūrēti sabiedrisko un privātmāju pamatos vai sienās, vai ierakti zemē, un tie ir uzmērīti ar dažādām metodēm. Tie ir svārīgi punkti, kas tiek izmantoji arī mērniekiem un geodēzijai saistītos darbos – ne-kustamo īpašumu kadastrālā uzmērīšanā, būvniecībā, navigācijā, kartogrāfijā u.c.

Nivelēšanas punkts ir geodēziskais punkts, kuram noteikts augstums virs vidēja jūras līmeņa. Globāls pozīcjonēšanas punkts ir geodēziskais punkts, kuram precīzi noteiktas koordinātas, izmantojot globālos navigācijas satelītu sistēmas.

Triangulācija ir mērīšanas metode, pēc kurās uzmērāmo apvidu sadala trisstūros, kuru lenkus un dažas malas uzmēra, bet pāriņo malu garumus aprēķina. Trisstūri virsnotēs ierīko punktus – triangulācijas punktus.

1. Strūves geodēziskā loka geodēzisko uzmērījumu punkts "Sestu-kalns" (Ziestu kalns) tika uzmērīts 1824.gadā. Darbus vadīja F.G.V. Strūve. Punktu 1904.gadā atjaunoja Krievijas militārie geodēzisti, veidojot jaunu 1. klases triangulācijas tīkla sasaistību ar agrāko Strūves tīkla līniju Sestu-kalns – Gaizinkalns. Mūsdienās geodēziski uzmērīti ar globālo pozīcjonēšanu. Punkts atrodas autoceļa P79 Koknese – Ērgli labajā malā, no 31. km staba 100 m, pa labi pie norādes "Strūves meridiāna loka punkts Sestu-kalns", pa meža ceļu apmēram 300 m, kalna galā. Koordinātas Lat: 56.840059, Lon: 25.636790

2. Nivelēšanas punkts Stacijas Punktus atrodas vēsas Ērgļu dzelzceļa stacijas ēkas sienā 0,11 m virs cokola, 5,34 m no labā stūra, 7,40 m no kreisā stūra. Adrese: Stacijas iela 1, Ērgli, Ērgļu pag. Zīme ierīkota 1982.gadā. Uzraksts uz markas LATPROJEKT. Koordinātas Lat: 56.895746, Lon: 25.630409

3. Nivelēšanas punkts 4794 Punktus atrodas vēsas Ērgļu dzelzceļa stacijas ēkas sienā 0,11 m virs cokola, 0,65 m dziļumā. Kvadrātveida kupīca informē par šī un citu nivelēšanas punktu atrašanās vietu un tos aizsargā. Zīme ierīkota 1982.gadā. Uzraksts uz markas GUGK. Koordinātas Lat: 56.922301, Lon: 25.684587

4. Nivelēšanas punkts 0981 Punktus atrodas Jumurdas pils sienā 1,10 m virs cokola, 0,94 m no kreisā stūra, 1,20 m līdz labās durvju malas izbūvēm. Adrese: "Jumurdas pils", Jumurda, Jumurdas pag. Zīme ierīkota 1937.gadā. Uzraksts uz markas LATPROJEKT. Koordinātas Lat: 56.895746, Lon: 25.738038

5. Nivelēšanas punkts 1334 Punktus atrodas autoceļa P33 (Ērgli – Jumurda), 0,30 m no norādes staba, 0,65 m dziļumā. Kvadrātveida kupīca informē par šī un citu nivelēšanas punktu atrašanās vietu un tos aizsargā. Zīme ierīkota 1982.gadā. Uzraksts uz markas GUGK. Koordinātas Lat: 56.944151, Lon: 25.738038

6. Nivelēšanas punkts 0981 Punktus atrodas Jumurdas pils sienā 1,10 m virs cokola, 0,94 m no kreisā stūra, 1,20 m līdz labās durvju malas izbūvēm. Adrese: "Jumurdas pils", Jumurda, Jumurdas pag. Zīme ierīkota 1937.gadā. Uzraksts uz markas 1937 VALSTS NIVELEŠANA. Nivelēšanas punkta augstums ir noteikts zīmes centrā. Koordinātas Lat: 56.922301, Lon: 25.684587

7. Triangulācijas punkts Vējava Punktus atrodas pie Vējavas kapiem. Ir tornis, aprakums, centrs – betona stabs ar stieni virš. Laikā, kad pārējām uz mūsdienu tehnoloģijām, tornis kļūst par industriālu mantojumu. Adrese: Jumurdas pag. Koordinātas Lat: 56.928164, Lon: 25.879443

8. Triangulācijas punkts Bāķukalns Punktus atrodas 268 m augstājā Bāķukalnā. Ir kvadrātveida aprakums, koka tornis, zemē ierakts plakans akmens ar krastu. Adrese: Jumurdas pag. Koordinātas Lat: 56.921746, Lon: 25.924777

9. Bāķukalns, 272m augsts. Atrodas 200 metrus uz priekšu, pa kreisi no lauku ceļa. Kardiotreniņa ciņiņgs kāpums un skats uz Vidzemes augstienes ainavu.

Triangulation is a surveying method by which the area to be surveyed is divided into triangles whose angles and sides are measured, while the rest of the lengths of the sides are calculated. The triangle vertices contain points – triangular points.

1. The Struve Geodetic Arc measurement point "Sestu-kalns" (Ziestu hill) was measured in 1824. The works were led by F. G. V. Struve. In 1904, the Russian military geodesists renewed the point, creating a new connection of the 1st order triangulation network with the former Struve network line Sestu-kalns – Gaizinkalns. Nowadays geodetic measurements are made by global positioning. The point is located on the right side of the road P79 Koknese – Ērgli, 100 m from the road sign indicating 31 km of the distance travelled, on the right of the sign "Struve Meridian Arc geodetic survey point Sestu-kalns", along the forest road about 300 m, on the top of the hill. Coordinates Lat: 56.840059, Lon: 25.636790.

2. Levelling point Station The point is located within the wall of the old Ērgļi railway station building 0.11 m above the plinth, 5.34 m from the right corner, 7.40 m from the left corner. Address: 1 Stacijas Street, Ērgli, Ērgļi Civil Parish. The sign was established in 1982. The inscription of the mark is LATPROJEKT. Coordinates Lat: 56.895746, Lon: 25.630409.

3. Levelling point 0981 The point is located at the National Road P33 (Ērgli – Jumurda), 0.30 m from the road sign, at the depth of 0.65 m. Square landmarks inform you about the location of this and other levelling points and protect them. The sign was established in 1982. The inscription of the mark is GUGK. Coordinates Lat: 56.922301, Lon: 25.684587.

4. Levelling point 0981 The point is located within the wall of the Junurda Castle 1.10 m above the plinth, 0.94 m from the left corner, 1.20 m to the protrusion of the right door edge. Address: "Jumurda pils", Jumurda, Jumurda Civil Parish. The sign was established in 1937. The inscription of the mark is 1937 STATE LEVELLING. The height of the levelling point is defined in the centre of the inscription of the mark. Coordinates Lat: 56.944151, Lon: 25.738038.

5. Levelling point 1334 The point is located at the edge of the Road 839 (Lautere – Jumurda). A square land survey marker, new concrete pillar with inscription GP. Address: Jumurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.932925, Lon: 25.774966.

6. Triangulation Point in Vējava The point is located near the Vējava Cemetery. There is a tower, a land survey marker, center – a concrete pole with a bar in the middle. At the time of transition to modern technology, the tower becomes an industrial heritage. Address: Jumurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.928164, Lon: 25.879443.

7. Triangulation Point Bāķukalns The point is located on the hill Bāķukalns which is 268m high. There is a square land survey marker, a wooden tower, a flat stone with a cross buried in the ground. Address: Jumurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.921746, Lon: 25.924777.

8. The hill Bāķukalns, 272 m high. Located 200 meters ahead on the left of the rural road. A cardio-worthy climbing up and a view of the landscape of the Vidzeme Upland.

Maršruts NR. 2

"Ērgli – Vestiena – Gaiziņš – Madona – Cesvaine"

Šajā maršrūtā iekļauj objekti, kas saistīti ar Strūves geodēzisko loku, kā arī reģiona apskates vietas, kurās iespējams apmeklēt bez iepriekšēja pieteikuma. Maršrūts sākas Ērgļos un tālāk ved pa aizsargājamo ainavu apvidus "Vestiena" (2711 ha, Natura 2000) teritoriju, kur redzēsiet Vidzemes augstienes ainavas ar pauguriem, glezniem un ezeriem un Latvijas augstāko virsu – Gaizinkalnu. Izciļ ainavas un ceļa posms no Kāla ezera līdz Gaizinkalnam. Maršrūta turpinājums vijajs pa Vidzemes augstienes dienvidu malu, savā ceļā iekļauj Šarmantās Madonas un senlaicīgās Cesvaines apmeklējumu.

Ērgli, ergli.lv

9. Apdzīvota vieta Vidzemes augstienē, kas vēsturiskajos rakstos datēta 12. gs. beigās. Par vēsturiskajām liecībām var pārliecībās, izstāgjot Ērgļu ciema centrālā daļu – Ogres upes aizsprosts, Skanstes kalns, Blaumanu kapi, Livonijas laika pilssrupu parks, kura teritoriju sargā Tīzenhaugenša sargusūju dzelz kātals vārds dogū skulptūras. Pastaigas laikā iepazīstieties ar pagasta sāmiešnieku darbību mūsdienās.

10. Rādošās atpūtas pagalams "Tiltini". Strūves geodēziskā loka pieminas monētas Sestu-kalns kultuve, apstābā dabā, rādošās darbnīcas, pirtīja, kāndzās laboratorija – iepazīšanas ar dzīvēnu tapšanas procesu un degustāciju. T. +371 28330027, kāndzāslaboratorija.lv, Tiltini, Sausnējas pag., Lat: 56.8124198, Lon: 25.6467607

11. Sausnējas pagasta vēstures muzejs "Lidumi". Strūves geodēziskā loka informatīvais stends un pieminas monētas Sestu-kalns kultuve, rakstnieki Valdis pieminas istaba, eksponācija ar vēsturiskajiem sadzīves priekšmetiem un muzikas instrumentiem, Sausnējas pagasta novadpētniecības materiāli. T. +371 64829534, 28730830, "Lidumi", Sausnēja, Lat: 56.7996473, Lon: 25.7117613

12. R.Blaumanu memoriālais muzejs "Braki". Raktneika R.Blaumanā dzīvēz un dzīvā vētra. Iepakstās atjaunojis Vidzemes lauku zemnieka zīmu. Ekskursijas, ekspozīcijas, iespējamās milānos ar Braku biezputru, Silmaļu parkālā, tēju. Blakus atrodas atrakciju parks "Braku takas". T. +371 26490899, braki.lv , Braki, Ērgļi pag. Lat: 56.9007687, Lon: 25.6967833. Atvērs: O.T.C.Pt.SS, slēgt: P.

13. Brāju Juriņu memoriālais muzejs "Mengēl". Latviešu mūzikas pamatlicēju brāju Juriņu dzītāmā mājās. Ekspozīcija, senie saimniecības priekšmeti, dzīmata koks, brīnišķīgas dabas ainavas, dūmu pirtīja. T. +371 29431659, Mengēl, Ērgļi pag. Lat: 56.8773315, Lon: 25.6990361. Atvērs: O, T, C, P, S, slēgt: Sv, P.

14. Kāla ezers (407 ha). Populāra atpūtas un makšķerēšanas vieta. Ezera rietākā vieta resūvs resursi atjaunošās, makšķerēšana ir licencēta. Ispās ir plosta ar restorānu "Vakars uz ezera" (viedi.org) un mēlļu dārzā ar ogu pārstrādes cehu un produkcijas veikalpu (jankalni.lv). Publiskā atpūtas vieta, Lat: 56.8627431, Lon: 25.8442014.

15. Vestienas muža un parks. Muža pirmi reizi ierīzētais vēstures avots minēta 1452. gadā. Iesakām pasāgtu pa mužas apkārtni, parku un līdz estrādeli pie Salāju ezeru. Ja grībat gidi, jāzvana pa T. +371 26109209. Vestienas muža, Sausnēja, Lat: 56.8664700, Lon: 25.8738526.

16. Gaizinkalns. Latvijas augstākās kalns (311,94 m virs Ziemeļjūras). Kalna apskatei iekārtota 2 km gara aplēpida ceļš. No virsotnes puši paveras ainava skatu uz kalna virsotnes, labiekārtota avota ūdens pērnās vieta kalna pakājē. Lat: 56.8091206, Lon: 26.0946236.

17. Viesu māja "Gaiziņstār". Strūves geodēziskā loka informatīvais stends un pieminas monētas Gaissa-kalns kultuve, izstādē. "Gaizina skapis", dzīvnieki A.Čaka (1901–1950) vaska figūra, dūmu pirtīja, pīrniecība, naiksmītie namumi, lespējams, ka varešet vērot kādas saisenības vai treniņi norises gaitā. T. +371 29437575, 26396032, smeceris.lv, Biatlona traši, Lazdonas pag., Lat: 56.8411054, Lon: 26.1909516.

18. Aronas pilskalns, vēlā dzelzs laikmeta pilskalns ar ainavu skatu no kalna virsotnes, labiekārtota avota ūdens pērnās vieta kalna pakājē. Lat: 56.8091206, Lon: 26.0946236.

19. Madonas muzejs un Tūrisma informācijas centrs. Atrodas bijušās Biržu muižas (19. gs.) vēsturiskajā centrā. Mākslinieki sakā, ka šeit ir izcilas labas iestāžu zāles, jo logi grieztos nodrošināt telpas dabiskā apgaismojumā. Pledāvājumi: 3 – 5 iestāzes, tūrisma informācija, Madonas svētnīgi, gidi pārādītāji O, T, C, P, S, slēgt: Sv, P.

20. Rādošās atpūtas vieta "Smeceris sils". Slavenā Madonas slēpošanas bāze, kurā gan ziemā, gan vasārā tiek organizētas Latvijas, Eiropas un pat pasaules mēroga sacensības. Pastāgāja pa teritoriju redzētā distānci slēpošanas trasēs, biatlona šautuvī, BMX un trošu trasēs, loģistikas, tiesīsēju un naiksmītu namumi, lespējams, ka varešet vērot kādas saisenības vai treniņi norises gaitā. T. +371 29437575, 26396032, smeceris.lv, Biatlona traši, Lazdonas pag., Lat: 56.8411054, Lon: 26.1909516.

21. Madonas kārmeles. Rāzotnes saldumu salmu kalējus un kārmeļu gatavošanas darbnīca. T. +371 26380073, kārmeles.lv, Rīgas iela 1, Madona. Atvērs: O, T, C, P, S, slēgt: Sv, P.

22. Madonas muzejs etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu krātuve. Eksponācijas par linu

MADONA, visitmadona.lv

19. **Madona Museum and Tourist Information Centre.** Located in the historical centre of the former manor of Birži (19th century). Artists claim that there are excellent exhibition halls, as there are windows in the ceiling and natural lighting enters the rooms. Offer: 3 – 5 exhibitions, tourism information, Madona souvenirs, guide services in Madona. T. +371 26102225, 29332642, www.madonasmuzejs.lv, 10a Skolas Street. Open: Tu., We., Th., Fr., Sa., Su. Closed: Mo.

20. **Sport and Recreation Centre "Smeceres sīls"** (Smeceres Pine Wood). The famous Madona ski base, where Latvian, European and even World championships are organized. Walking around the area, you will see the cross-country skiing tracks and roller tracks. It is possible that you will have an opportunity to watch competitions or training course. T. +371 29347575, 26396032, www.smeceressilis.lv, Biathlon track, Lazdonas Civil Parish. Lat: 56.8411054, Lon: 26.1909516.

21. **Sweets Factory "Madonas karamēles"** ("Madona caramel sweets"). Factory sweets shop and caramel sweets workshop. T. +371 26380073, www.karameles.lv, 1 Rigas Street, Madona. Open: Tu., We., Th., Fr., Sa. Closed: Su., Mo.

22. **Ethnographic and household items storage in Madona Museum.** Expositions on flax and wool processing, measures and containers, 19–20th century furniture and household items, local people (actress Olga Drege, etc.). T. +371 22021979, 21 Kalna Street, Sarkani. Lat: 56.8794142, Lon: 26.2627366. Open: Tu., We., Th., Fr. Closed Mo., Sa., Su.

23. **Jaundāmaji.** The museum of the founder of Latvian children surgery A.Bieziņš (1897–1975). It is a branch of P. Stradiņš Medical History Museum in Riga. T. +371 29421122, Dilmāni, Sarkaņi Civil Parish. Lat: 56.9260025, Lon: 26.2740210. Open: We., Th., Fr., Sa., Su. Closed: Mo., Tu.

24. **Biksēre spring.** A well-maintained place for water taking. Lat: 56.9188648, Lon: 26.3116416.

25. **Biksēre Manor and Park.** The buildings of the manor complex have survived from the times of the landlord Magnus (19th century). At present, the Manor house is home to the administration of Sarkaņi Civil Parish. There is a museum of antiquities in the barn. The Park is decorated with large-scale sculptures. The Manor's courtyard offers a distant view panorama. It is a resting place with swings. T. +371 28621303, 29424739. Biksēre Manor, Biksēre, Sarkaņi Civil Parish. Lat: 56.9227907, Lon: 26.3066307.

CESVAINA, cesvaine.lv

26. **Cesvaine Castle and Manor Complex.** The building of Manor Complex was created in the 19th century and the beginning of the 20th century, thanks to the nobleman of German origin Adolf von Wulf. The central object is the castle built in the style of eclecticism, where, from 1919 until the fire in 2002, a school was located. A new secondary school has been built in Cesvaine, but the castle gradually regains its original appearance and is only partially accessible to visitors. T. +371 26172637. 1 Pils Street. Lat: 56.9693252, Lon: 26.3127360.

27. **Cesvaine Castle Mount and Park.** The park behind the Cesvaine Castle was once created as a romantic landscape park – with the River Sula, ponds and peculiar plants. The ancient Latgalian castle mound, the tomb of Adolf von Wulf, the former owner of Cesvaine Manor and the fragments of medieval castle ruins are located there. T. +371 26172637. Lat: 56.9707096, Lon: 26.3147244.

28. **Cesvaine Tourism Centre.** Tourist information, souvenirs, tours, guides. T. +371 26172637. 1 Pils Street. Lat: 56.9679190, Lon: 26.3130377. The informative stand and the **Nessaukalns mint of the commemorative coins of the Struve Geodetic Arc.**

29. **Cesvaine Brewery.** One of the smallest craft breweries in the Baltics. Beer is boiled over fire, using elder wood. Its clear colour and pure taste are obtained due to the use of the highest quality raw materials and slow ripening process. Excursions with tasting. T. +371 28352847. 1 Rūpniecības Street. Open: Mo., Tu., We., Th., Fr. Closed: Sa., Su. Lat: 56.9674384, Lon: 26.3095035.

Strūves ģeodēziskais loks:

Strūves ģeodēziskais loks (SGL) ir vienīka 19. gs. ģeodēzisko uzmērījumu sistēma zemes izmēru un formas noteikšanai. To no 1816. līdz 1855. g. iestāja astronomijas ziņātu profesors Frīdrīhs Georgs Vilhelms Strūve un kara topogrāfs pulkvedis Karls Frīdrīhs Tenners.

SGL zinātniskais mērķis: Precīzēt Zemes saplakumu polu virzienā atbilstoši Nūtona teorijai. SGL praktiskais mērķis: Veikt mērījumus un iegūt datus, lai varētu veikt carīkas Krievijas un Zviedrijas karalistēs kartēšanu.

SGL politiskais mērķis: Triangulācija bija 19. gs. "lielā zinātne" – valsts daļba uzmērīšanā cēla politisko un militāro prestižu.

Strūves loks stiepjas aptuveni pa 25° meridiānu no Hammerfestas pie Ziemeļu Ledus okeāna Norvēģijā līdz Izmailas pilsētai netālu no Donavas grīvas pie Melnās jūras, kopskaitā šķērsojot 10 valstu teritoriju: Norvēģiju, Zviedriju, Somiju, Krieviju, Igauniju, Latviju, Lietuvu, Baltkrieviju, Ukrainu un Moldovu. Loka kopējais garums ir 2822 km.

Strūves ģeodēzisko loku veido 258 triangulācijas trijstūri. Tika ierīkoti 265 galvenie punkti, 60 palīgpunkti un 13 punktiem tika noteikta koordinātas. Attālums starp punktiem 30 – 40 km. Loka uzmērīšana sākās no Tartu (Tērbatas) observatorijas. Mērījumu precīzitātē bija joti Augusta – tikai 4 mm kljuda uz vienu kilometru.

Veiktie mērījumi bija pirmie un nozīmīgākie trigonometriskie mērījumi Vidzemē, uz kuru pamata tika sastādīta Vidzemes karaliste.

Latvija ir vienīgā no desmit valstīm, kurā mērījumus veica abi izcilie ģeodēzisti – Strūve un Tenners.

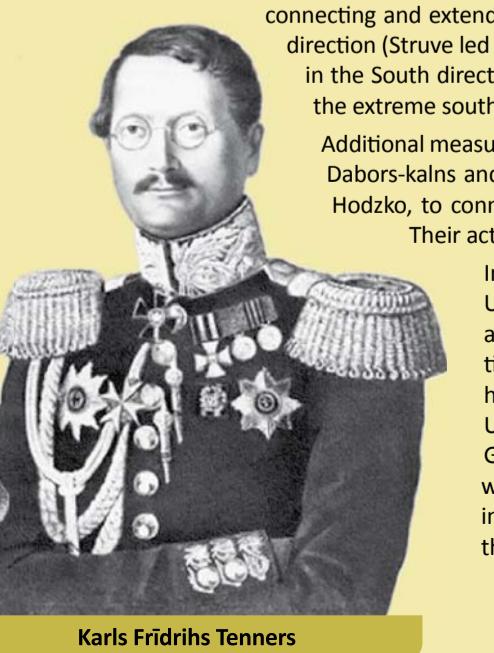
Frīdrīhs Georgs Vilhelms Strūve (1793–1864) – vācu izcelsmes astronoms, Tērbatas universitātes profesors, Tērbatas un Pulkovas observatoriju direktors. 1831. g. ieceļts par Krievijas impērijas padomnieku, kā arī dzīlīgo kārtā, kopš Šī laika vīna užvārds bija "fon Strūve".

Karl Frīdrīhs Tenners (1783–1859) dzimis Viru apvidū pie Narvas. Par mērīcību un topogrāfiju interesējās no 1795.gads.

Abi tikaš 1828. gadā, lai noslēgtu vienošanos par dienu nekarīgi uzmērītu loku savienošanu un paplašināšanu gan Ziemeļu (Strūve vadīja ģeodēzisko darbu norisi Ziemeļu virzienā), gan Dienvidu (Tenners pats veica visus uzmērījumus līdz pat galejam Dienvidu punktam Staro-Nekrasovskaja virzienā.

Papildu mērījumi veikti Sestu-kalns, Gaisa-kalns, Dabors-kalns un Jacobstadt punktos 1828. gadā Hodzko vadībā ar mērīki savienot Strūves un Tennera triangulācijas tīklus, kas arī izdarīts.

2005. g. Strūves ģeodēziskais loks iekļauts UNESCO Pasaulē mantojuma sarakstā, sava laika garāk un precīzākā ģeodēzisko uzmērījumu sistēma un izcila sava laika zinātnes, vēstures un tehniskas attīstības liecība. UNESCO Pasaulē mantojuma sarakstā kopumā iekļauti 34 Strūves ģeodēziskā loka punkti no 10 pasaules valstīm. No Latvijas teritorija uzmērītajiem 16 punktiem UNESCO Pasaulē mantojuma sarakstā iekļauti divi – Jacobstadt un Sestu-kalns.

Maršruts NR. 3

"Cesvaine – Kārzdaba – Lautere – Jumurda – Ērgļi"

Šis maršruts ved par grantētēm ceļiem! Braucot pa to, redzēsiet pagurainās Vidzemes augstienes ainavas un kolortas Latvijas lauku tūrisma saimniecības. Visi apmeklējumi pēc pieteikuma!

30. **Volgā Velnakmens.** Līdz 4 m augstajam akmenim jādodas pa 600 m garu meža taku. Lat: 56.9739858, Lon: 26.398463.

31. **Kārzdaba Orthodox Church and the Cemetery of Kārzdaba.** The church was built in 1875 after the project of the architect Robert Pflug, who is also the architect of the Riga Nativity of Christ Orthodox Cathedral. The church was closed during soviet times. Pēteris Sarks, the founder of the genre of the fable, was buried in the Kārzdaba cemetery. There is a map of the cemetery at the main entrance. Lat: 56.9805472, Lon: 26.2521649.

32. **Struve Geodetic Arc point "Nessaukalns (Nessau kalns).** The point is located in the Vidzeme Upland, in the nature reserve "Nessau kalns". The point surveys in 1824 were led by F.G.V. Struve. In 2017, the point was included in the list of state protected cultural monuments as an industrial monument of national significance. The most convenient way to access the hill is from Kārzdaba, Cesvaine Municipality. Possibility of guide service. T. 28683906. Lat: 56.9602356, Lon: 26.1848377.

33. **Linkas dīķi.** Makšķerēšana zivju komercījos, naktismīties senā cejmālas krogus mājā vai makšķernieku namiņā, telšu vietas. T. +371 29388414, Linka, Liezēres pag. Lat: 56.9799758, Lon: 26.1588045.

34. **Lielie Kupri.** Kulinārā programma par apkārtnes senajiem ēdiņiem "Viesienas klūčas" (pēc pieteikuma, 5-20 pers.), naktismīties, bievdienu mājā, pirtīja. T. +371 26020599, Lielie Kupri, Aronas pag. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

35. **Kučuru dzirnavas.** Latviešu kāzu svītēšanas tradīciju iepazīšana, grupām jautra programma "Kāzas Kučuru dzirnavās", dzirnavu (1875. g.) muzeja apskate, grupu ēdināšana pēc pieteikuma, naktismīties, pirtīja. T. +371 26138086, kučuri.lv, Kučuru dzirnavas, Aronas pag. Lat: 56.9245431, Lon: 26.0164765.

36. **Kalni medus.** Bīskopu saimniecība, senlaicīga dravīnca, stāsts par bītem un bīkopības produkciju, iezīnoša darbošanās, produkcijas garšošana, iegāde. Kultūras zīmes "Latvijas mantojums" saimniecība. T. +371 29174560, f/kalnumedus, Lubeja, Liezēres pag. Lat: 56.9405682, Lon: 26.5604814.

37. **Jaunkalni.** Koka amatniecības meistarlauku sēta, dabas materiālu un kok lapotņu pakļauj aušanā, sāvadības daļa formu un interjeru prieķīmi. T. +371 29806029, Jaunkalni, Liezēres pag. Lat: 56.9431716, Lon: 26.9281391.

38. **Piemājas saimniecība Snikeri.** Iepazīšanās ar kazu saimniecību, kazu dzīves izzināšana un gaņampūku aktīvitāvā vērošanā, aktivitāvā darbības, produkcijas degustācija un iegāde. T. +371 29135515, bonījassiers.lv, Snikeri, Jumurda Civil Parish. Lat: 56.9405682, Lon: 25.9604814.

39. **Jumurda muižas parks.** Jumurda bijušais muižas centrs saglabājis skaidru funkcionālu plānojumu, raksturīgu 18. un 19. gs mijai. Ainaiski skaisti skatu veido parka teritorijai piekļaujatis Jumurdas ezeri. Lat: 56.9441848, Lon: 25.7384403.

40. **Volgā Velnakmens.** In order to see the stone up to 4 m high you must go along a 600 m long forest trail. Lat: 56.9739858, Lon: 26.2398463.

41. **Kārzdaba Orthodox Church and the Cemetery of Kārzdaba.** The church was built in 1875 after the project of the architect Robert Pflug, who is also the architect of the Riga Nativity of Christ Orthodox Cathedral. The church was closed during soviet times. Pēteris Sarks, the founder of the genre of the fable, was buried in the Kārzdaba cemetery. There is a map of the cemetery at the main entrance. Lat: 56.9805472, Lon: 26.2521649.

42. **Struve Geodetic Arc point "Nessaukalns (Nessau kalns).** The point is located in the Vidzeme Upland, in the nature reserve "Nessau kalns". The point surveys in 1824 were led by F.G.V. Struve. In 2017, the point was included in the list of state protected cultural monuments as an industrial monument of national significance. The most convenient way to access the hill is from Kārzdaba, Cesvaine Municipality. Possibility of guide service. T. 28683906. Lat: 56.9602356, Lon: 26.1848377.

43. **Linkas dīķi.** Makšķerēšana zivju komercījos, naktismīties senā cejmālas krogus mājā vai makšķernieku namiņā, telšu vietas. T. +371 29388414, Linka, Liezēres pag. Lat: 56.9799758, Lon: 26.1588045.

44. **Lielie Kupri.** Kulinārā programma par apkārtnes senajiem ēdiņiem "Viesienas klūčas" (pēc pieteikuma, 5-20 pers.), naktismīties, bievdienu mājā, pirtīja. T. +371 26020599, Lielie Kupri, Aronas pag. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

45. **Kučuru dzirnavas.** Latviešu kāzu svītēšanas tradīciju iepazīšana, grupām jautra programma "Kāzas Kučuru dzirnavās", dzirnavu (1875. g.) muzeja apskate, grupu ēdināšana pēc pieteikuma, naktismīties, pirtīja. T. +371 26138086, kučuri.lv, Kučuru dzirnavas, Aronas pag. Lat: 56.9245431, Lon: 26.0164765.

46. **Kalni medus.** Bīskopu saimniecība, senlaicīga dravīnca, stāsts par bītem un bīkopības produkciju, iezīnoša darbošanās, produkcijas garšošana, iegāde. Kultūras zīmes "Latvijas mantojums" saimniecība. T. +371 29174560, f/kalnumedus, Lubeja, Liezēres pag. Lat: 56.9405682, Lon: 26.5604814.

47. **Jaunkalni.** Koka amatniecības meistarlauku sēta, dabas materiālu un kok lapotņu pakļauj aušanā, sāvadības daļa formu un interjeru prieķīmi. T. +371 29806029, Jaunkalni, Liezēres pag. Lat: 56.9431716, Lon: 26.9281391.

48. **Piemājas saimniecība Snikeri.** Iepazīšanās ar kazu saimniecību, kazu dzīves izzināšana un gaņampūku aktīvitāvā vērošanā, aktivitāvā darbības, produkcijas degustācija un iegāde. T. +371 29135515, bonījassiers.lv, Snikeri, Jumurda Civil Parish. Lat: 56.9405682, Lon: 25.9604814.

49. **Jumurda muižas parks.** Jumurda bijušais muižas centrs saglabājis skaidru funkcionālu plānojumu, raksturīgu 18. un 19. gs mijai. Ainaiski skaisti skatu veido parka teritorijai piekļaujatis Jumurdas ezeri. Lat: 56.9441848, Lon: 25.7384403.

50. **Volgā Velnakmens.** In order to see the stone up to 4 m high you must go along a 600 m long forest trail. Lat: 56.9739858, Lon: 26.2398463.

51. **Kārzdaba Orthodox Church and the Cemetery of Kārzdaba.** The church was built in 1875 after the project of the architect Robert Pflug, who is also the architect of the Riga Nativity of Christ Orthodox Cathedral. The church was closed during soviet times. Pēteris Sarks, the founder of the genre of the fable, was buried in the Kārzdaba cemetery. There is a map of the cemetery at the main entrance. Lat: 56.9805472, Lon: 26.2521649.

52. **Struve Geodetic Arc point "Nessaukalns (Nessau kalns).** The point is located in the Vidzeme Upland, in the nature reserve "Nessau kalns". The point surveys in 1824 were led by F.G.V. Struve. In 2017, the point was included in the list of state protected cultural monuments as an industrial monument of national significance. The most convenient way to access the hill is from Kārzdaba, Cesvaine Municipality. Possibility of guide service. T. 28683906. Lat: 56.9602356, Lon: 26.1848377.

53. **Linkas dīķi.** Makšķerēšana zivju komercījos, naktismīties senā cejmālas krogus mājā vai makšķernieku namiņā,